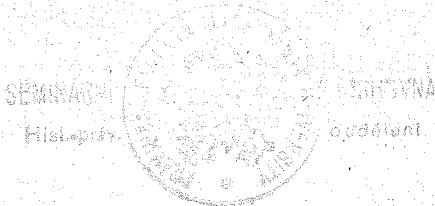


11-F-~~82~~
82

PIKLE A ÚKLADY NĚMČŮ

VE SPOJENÝCH STÁTECH
V DOBĚ PŘED ZASAŽENÍM DO VÁLKY.



ÚSTŘEDNÍ KNİHOVNA
PRÁVNICKÉ FAKULTY UJEP
STARÝ FOND 01527
Č. inv.: _____

Koupil od
Darem od <i>rev.</i>
v za Kčs
Inv. čís: <i>36.780</i>
Sign:

VYDAL VÝBOR VLADY SPOJENÝCH STÁTŮ
PRO INFORMOVÁNÍ VEŘEJNOSTI.
GEORGE CREEL, PŘEDSEDA. - MINISTR ZAHRANIČNÍ A VNITRA.
MINISTR VÁLKY. - MINISTR NÁMOŘNICTVÍ.
WASHINGTON U. S. A.

Narizení.

Zakládám tímto „Komitét pro informování veřejnosti“, který má sestávat ze státního tajemníka, ministra války, ministra námořnictví a jednoho občana, jenž má býti obdařen mocí výkonnou.

Pana Jiřího Creela ustanovuji tudíž předsedou komitétu.

Státní tajemník, ministr války i ministr námořnictví jsou splnomocnění, přibrati za výkonné síly komitétu jednoho neb více důstojníků.

Dne 14. dubna 1917.

Woodrow Wilson.]

Všechny zločinné rejdy a spiknutí, o nichž pojednáno bude v této knize, spadají do doby před létem roku 1915. Německá vláda však v prosinci t. r. zaslala novinám Spojených států za účelem uveřejnění tuto úředně ověřenou lež:

„Německá vláda přirozeně nikdy vědomě nepřijala takové pomoci, osoby nebo skupiny osob, společnosti neb organizace, jež by ve Spojených státech podporovali věc Německa protizákonnými činy, násilím neb vůbec jednáním, které by uráželo národ americký v jeho sebevědomí a autoritě.“

Předmluva.

Tento spisek vyšel přičiněním a prací E. E. Sperryho, profesora syrakuské university, za pomoci prof. Willise M. Westa. Namahavá práce, již bylo zapotřebí vynaložiti při shledávání lácky, byla usnadněna vládními úřady, u nichž chovány jsou listiny a protokoly. Nejdůležitější prameny, jichž v této knize použito, čerpány byly z protokolů právního departementu ve Washingtoně a z aktů soudních, týkajících se líčení před úředníky zmíněného departementu, zejména v Detroitu, Chicagu a New-York City. Případy chicagské svěřeny byly prof. A. C. Mc. Langhlinovi, jemuž pomocníkem byl prof. H. A. Bigelow. Materiál, pocházející z Detroitu, uspořádal pan Gustav Ohlinger z Toleda. Ohromného množství lácky notářského okresu New-York City nikdy by nebylo mohlo býti použito bez pomoci, jakou poskytli pánové Jan C. Knox, Jakub W. Osborne a Raimund B. Sarfaty, kteří případy ty vyšetřovali. — Pánové P. Anderton, B. Miller, D. Ward, Jakub Mc. Evoy od novojoerského soudu spracovali uvedenou látku. — Organizátorem a původcem pátrání v New-Yorku byl pan Albert B. Shaw z časopisu „The american Review of Reviews“.

„Komitét pro informaci veřejnosti“ vyslovuje tímto svůj dík za služby a pomoc, jež na žádost jeho laskavě byly poskytnuty.

Jiří Creel, předseda.

Úvod.

V oslovení kongresu, v němž žádal vypovězení války, pravil prezident Spojených států o vládě německé následující:

„V tom, že pruská autokracie nebyla a nemůže nikdy býti naším přítelem, utvrzuje nás nejvíce ta okolnost, že od samého počátku války naše obce a dokonce i úřady vládní hemží se špehouny, rozsévajícími zločinné úklady proti naší národní jednotě, ohrožující jak náš vnitřní i vnější mír, tak i obchod náš a průmysl. — Jest jasno, že němečtí vyzvědači byli tu již před válkou; jednotlivými případy před našimi soudy bylo dokázáno, že úklady, které tak často hrozily porušení klid a ochromiti průmysl naší země, byly řízeny a podporovány úředními agenty císařské vlády.“

Informace, na nichž prezident založil svůj výklad, pocházely z různého listinného materiálu. Bylo to především značné množství listin a protokolů, jaké se sepisují při obyčejných obchodních jednáních. Mezi těmito nalézají se telegramy německé vlády diplomatickým zástupcům ve Spojených státech, dopisy a telegramy těchto a jejich najatých agentů a konečně záznamy o transakcích peněžních, jako šeky, potvrzenky, bankovní knížky, poukázky a příkazy bankám ohledně výplaty peněz, zprávy podřízených nadřízeným, seznamy v hotelích a telefonní. Obzvláštní cenu měly při tom útržky šekové knížky setníka von Papan, na nichž si činil poznámky, které ukazují, proč byla poukázka vystavena, dále pak pokladní knížka Wolfa von Igel, sekretáře von Papenova, v níž zapsána jména těch, jimž sumy byly placeny.

Bohaté prameny informace o rejdech německých ve Spojených státech podala vyšetřování trestních případů jistých agentů. Jsou to hlavně doznání obžalovaných osob a jejich pomocníků před úřady Spojených států, vyšetřování před vládními úřady a svědectví při soudech.

O pravdivosti těchto pramenů nemůže býti sporu; a jenom na takovýchto pramenech spočívají tvrzení, obsažená v této knížce. Náčelníkem německých agentů u nás byl bratr Jan z Bernstorffů, německý to vyslanec ve Spojených státech. Jeho pomahačem a rádcem byl po několik měsíců Konstantin Theodor Dumba, rakousko-uherský vyslanec. V provádění plánů napomáhali mu setník Franz von Papan, vojenský to přidělenec německého vyslanectví, setník Karel Boy-Ed, námořní přidělenec téhož, dr. Jindřich F. Albert, obchodní přidělenec, a diplomat Wolf von Igel. Činnost této ústřední skupiny byla podporována mnohými německými a rakousko-uherskými konsuly, kteří byli roztroušeni po celých Spojených státech, majíce pod sebou celou řadu prostých pomahačů, kteří uskutečňovali plány ukuté v německém hlavním stanu v Berlíně a zaslané německému vyslanci.

Původcem podobných podniků byl také Franz von Rintelen, tento však nebyl členem zmíněné cházky, nebyl též zodpovědným vyslanci von Bernstorffovi a jednal na vlastní pěst, čerpaje peníze odjinud.

I. Pokusy, zabrániti vývozu vojenských potřeb.

Neoprávněné zasahování do průmyslu.

Hlavním cílem německého a rakouského vyslance bylo zabrániti vývozu vojenských potřeb ze Spojených států.

Německo záhy bylo odříznuto od moře a převaha jeho co do nashromážděného materiálu, jakož i co do možnosti vyráběti potřeby pro armádu časem se zmenšovala, kdežto síla států dohodových vzrůstala americkými dodávkami.

Francouzské listy otiskly různé tajné oběžníky německého hlavního stanu, mezi nimi následující:

Oběžník ze dne 2. listopadu roku 1914.

Hlavní stan vojenskému zástupci na ruské a francouzské frontě, v Itálii a Norvežsku:

„Ve všech filiálkách německých bankovních domů ve Švédsku, Norvežsku, Švýcarsku, Číně a Spojených státech jsou otevřena konta. Jež dána k dispozici vojenským účelům a pro vojenské cíle. Hlavní stan splnomocňuje Vás použití těchto fondů v míře neomezené za účelem ničení továren, dílen, táborů a důležitých středisk vojenského neb civilního zásobování náležejících nepříteli. Mimo vyvolávání stávek musí býti podniknuty kroky, směřující k ničení lokomotiv a strojůren, k potápění plavidel, vezoucích válečný materiál nepřátelským zemím, a konečně musí býti zakládány požáry zásobáren se surovinami a hotovým zbožím, jakož i ničení elektrického vedení, zamezování přívozu topiva a potravin do velikých průmyslových středisk. Obzvláštní, za tím účelem zjednaní ageati budou Vám přiděleni, budou Vás zásobovati prostředky způsobujícími požáry a výhušnými látkami a budou mítí seznamy osob, které pod Vaším dohledem prováděti budou práce zkázy.“

Dr. E. Fischer.“

(Z Bernské Freie Zeitung citováno ve Christian Science Monitor ze 27. března 1918.)

Aby zasažen byl vývoz americký u samého kořene, bylo nejvýše působivým vrhnouti se přímo na americké výrobny, a co se toho týče, zajímavým jest dopis vyslance Dumby, svědčící baronu Burianovi, zahraničnímu to ministru rakouskému, tohoto znění:

„Mimo to byla též zřízena německá kancelář, která zaopatřuje zaměstnání a místa osobám dobrovolně opustivším svá místa. Tato kancelář již dobře slouží svému účelu, též my se přidáme, neb je nám přislíbena co největší podpora.“

Zmíněná německá kancelář pro obstarávání služeb a práce měla svoji ústřednu v New-York City, pobočky měla v Bridge-

portu, Philadelphii, Pittsburku, Clevelandu, Chicagu a Cincinnati. Byla založena počátkem srpna 1915 přidělení a zodpovědnými agenty rakouského a německého vyslanectví. Ředitel kanceláře té, Liebau, se vyslovil, že mezi těmi, kdo působili a mají zásluhy o otevření její, jest profesor Münsterberg, pak profesor university harvardské, Kühnemann, a německý klub v New-York City.“

Kancelář byla částečně také dary soukromníků podporována. Velmi horlivě vymáhal a sbíral příspěvky pro kancelář tu dr. Karel O. Bertling, který za tím účelem byl opatřen následujícím dopisem:

„Císařské německé vyslanectví.

Ve Washingtoně, dne 4. listopadu 1916.

Doporučuji tímto co nejvřeleji dra Karla O. Bertlinga, ředitele ústavu „Amerika“ v Berlíně.

Dr. Bertling pojedná o činnosti „Ústřední kanceláře pro německé a rakouské dělníky“. Dílo jeho, jakož i sběratelská činnost za účelem dalšího rozšíření zásluhují všekterých sympatií.

Dr. Bertling jest oprávněn přijímati příspěvky v jakékoliv výši. Poukázky buďtež vystavovány na pokladníka Hans Liebau.

S veškerou úctou: J. von Bernstorff.“

Když však darů neustále ubývalo, byly obě vlády nuceny, samy štědřeji podporovati kancelář a ji vydržovati.

Předstíraný účel kanceláře spočíval v hledání míst a zaměstnání německým a rakouským příslušníkům, kteří dobrovolně opustili továrny, zásobující dohodu.

Skutečný účel však odhaluje dopis ředitele Liebaua jistému továrnímu zaměstnanci, německému to příslušníku; v dopise tom se praví:

„Dne 24. září 1915.

Panu X. J.I

Doslechl jsem, že jste zaměstnán v jedné z tak mnohých továren, dodávajících válečný materiál nepřátelům Německa.

Jakožto občana a příslušníka Německa upozorňuji Vás, že podle § 89. německého trestního zákona (jak také denníky bylo oznámeno) provinil jste se zločinem velezrády.“

Že takovýmto způsobem, t. j. povzbuzováním neb zastrašováním a hrozbami obyčejně kancelář vyháněla zaměstnance z muničních továren, bylo dokázáno více než 5000 dopisy a protokoly. Rakouská vláda ještě zvýšila svoje úsilí v tomto oboru tím, že pomocí cizojazyčných listů, vycházejících u nás, prohlásila, že každý poddaný, který pracoval v některém muničním závodě, po návratu do vlasti bude odsouzen k trestu od 10 do 20 let těžkého žaláře.

Organisování stávek.

Německý a rakouský vyslanec vyvolili stávkou jakožto vhodný a působivý prostředek k ochromení amerického průmyslu.

V dopise zahraničnímu úřadu své vlasti vyložil vyslanec Dumba vše takto:

„Mám za to, že bychom mohli v nepořádek, po měsíce trvající, uvéstí aneb dokonce úplně znemožniti výrobu střeliva v Bethlehemu a blízkému západě, což dle náhledu vojenského přidělece jest důležitá, a poměrně s nepatrnými finančními obětmi spojeno...“

Nejdalekosáhlejší pokus, vyvolati stávkou, byl podniknut „Národní mírovou radou práce“, t. j. organizací, placenou Františkem von Rintelen, který navštívil Spojené státy počátkem dubna roku 1915.

Bylo tvrzeno a předstíráno, že účelem zmíněné rady jest tlumočiti mírovou náladu pracujícího lidu a zabrániti zasažení Spojených států do války. První schůze dne 22. června 1915 přijala následující resoluci:

„Resoluce.

Zástupcové práce na mírovém kongresu, shromáždění ve Washingtoně, dospěli k resoluci, že má býti a již jest tímto zřízena organizace pode jménem „Národní mírová rada práce“, mající za účel zachovati všeobecný mír a pokoj za všech čestných podmínek.“

Tento předstíraný účel „Národní mírové rady práce“ byl daleko od účelu jejího ve skutečnosti, jak dokázáno soudními svědectvími. Sám pokladník její, Ernest Böhm, dosvědčil, že byl požádán Jindřichem Martinem, jedním to z organizátorů „rady“, o pomoc při stávce v muniční továrně, začež v případě, že by se vše povedlo, měl obdržeti sumu 5000 až 10.000 dolarů.

Byli tu najati náhončí, již za účelem organizace stávek navštívili východní centra muniční a také působili stávky v některých místech, zejména v Schenectady ve státě New-York, v Ilionu (stát New-York) a Bridgeportu (ve státě Connelliant).

Jeden z takových lidí zaslal svému zaměstnavateli tento vytištěný telegram:

„Dne 28. července 1915.

Včera večer konala se schůze organizátorů z oněch států, v nichž se vyrábí válečný materiál. Mluvil jsem s nimi. Zprávy oznamují, že dělnictvo zvyšuje své požadavky a že stávky jsou na obzoru. Nové nesnáze v továrnách na válečné potřeby vypuknou v celé zemi.

William Delehauty.“

Předáci „rady“ kuli plány, jak přivoditi stávky v jiných odvětvích průmyslu, zejména též stávky na železnicích, v námořních strojárnách a stávky hasičů.

Odvážný pokus byl podniknut za tím účelem, aby zahraniční obchod americký byl znemožněn stávkou lodních skladníků. Jeden z náhončích von Rintelenových měl za tím účelem rozpravu s předsedou „International Longshoremen is Union“. Také na jiné úředníky byl podniknut útok. von Rintelen byl ochoten platiti každému stávkujícímu po čas nezaměstnanosti 10 dolarů týdně a

tvrdil, že má po ruce 1.035.000 dolarů, jichž může k tomu použít. Záměr ten stál ho 10.000 dolarů, stávka však se neujala.

von Rintelen byl dne 28. prosince 1915 zároveň s Lamarem, Buchananem, Martinem, Monettem a bývalým členem kongresu Fowlerem a ještě dvěma jinými pro činnost v „radě“ obžalován a pohnán před porotu pro „zločin spolčení se za účelem zamezení výroby a vývozu válečného materiálu“.

Mezi prostředky, jichž použito k dosažení kyženého cíle, udávala žaloba zejména organisování stávek, rozhazování letáků, oběžníků a článků novinářských a podplácení dělnických předáků. von Rintelen, Lamar a Martin shledáni vinnými a odsouzeni dne 21. května 1917, každý na rok do žaláře. Ohledně Monetta řízení zastaveno, ohledně ostatních nebylo docíleno v porotě shody.

George Plochman, pokladník společnosti „Transatlantic Trust Co.“, v níž von Rintelen měl svůj účet, odhadl sumu, kterou měl von Rintelen k dispozici, na 508.000 dolarů; tyto peníze obdržel z Německa pomocí „Hambursko-americké linie“.

Z toho vydal 468.000 dolarů, avšak výsledek nebyl žádný, až na to, že docílil uveřejnění několika článků, útočících na presidenta Wilsona. von Rintelen byl svými náhončími sám nestydatě podveden a oklámán, neboť tito lidé všude pracovali jen potud, aby se zdálo, že vyvolali stávku, načež zastrčili tisíce dolarů do kapes.

Nátlak na kongres.

Německá vláda pokoušela se též přivést pod svůj vliv členy kongresu, a to za pomoci německo-amerických voličů a jejich přátel. Německo-americké národní sdružení dlouho usilovalo o sloučení všech osob německého původu ve Spojených státech v jedno pevné těleso, aby ho mohlo být, kdykoliv by toho bylo zapotřebí, v zájmu Německa.

Hned po vyhlášení války v červenci 1914 organisovali americko-němečtí předáci společnosti, jež měli přemlouvati nebo hrozbami nutiti členy kongresu k politice přátelské Německu.

Takovou organisací byla t. zv. „American Embargo Conference“¹⁾, založená za účelem zamezení vývozu válečných potřeb. Také tato byla uznána vládou německou za vhodný nástroj a pravděpodobně byla financována z Berlína. Telegram hraběte Bernstorffa německému zahraničnímu úřadu, v tom ohledu zajímavý, zní:

„Americká konference o záповědi obchodu, o jejíž plodnosné činnosti a pomoci nejlepší vysvědčení může dáti dr. Hale, právě hodlá zahájit tuhý boj, aby zajištěna byla v obou sněmovnách většina přátelská Německu. Kompromitování vyloučeno. Žádám telegrafickou odpověď.“ —

Konference zaslala voličům přes 5.000.000 telegramů, v nichž žádána záповěď vývozu střeliva, a jednoho dne 250.000 podobných telegramů zasláno do Washingtonu. Tak zaplatila konference jenom Chicagu za telegramy 20.000 dolarů. Také letáky a oběž-

¹⁾ t. j. Americká konference o záповědi obchodu. (Pozn. překl.)

níky byl propagován zákaz vývozu a američtí výrobci střeliva denuncováni. —

Konference sloužila německé vládě, jak patrně, dobře, neboť hrabě Bernstorff v následujícím telegramu žádá Berlín o zaslání sumy 50.000 dolarů, kteréž má být použito ku založení podobné organisace, vykonávající nátlak na kongres ve směru, aby tento provozoval politiku Německu přátelskou:

„Žádám tímto o sumu 50.000 dolarů, abych, jako v dřívějších případech, mohl pomoci Vám povědomé organisace míti vliv na kongres a tím snad i zabrániti válce. — Bylo by též záhodno, aby Německo vydalo úřední prohlášení ve prospěch irské otázky, aby tak snáze byla získána pomoc a vliv zdejších Irčanů“ —

Franz von Rintelen zcela otevřeně měl v úmyslu podplatiti členy kongresu. Meloy tvrdí, že Lamar obdržel od von Rintelena peníze, pomocí nichž měla být docílena resoluce, která by byla v úžas uvedla vládu svým stanoviskem, jaké zaujala oproti Německu.

Člen kongresu Buchanan i bývalý člen Fowler obdrželi peníze za pomoc v pokusech podplácení kongresu. Také Jiří Plochman, pokladník společnosti „Transatlantic“, u níž měl účty von Rintelen, zjištil takové snahy.

Snahy o válečnou zápletku s Mexikem.

Von Rintelen snažil se také vyvolati válku Spojených států s Mexikem, doufaje, že by tím byl postižen vývoz zbraní do Evropy. Jeden ze svědků v procesu von Rintelenově, konaném v květnu roku 1917 v Novém Yorku, jemuž se von Rintelen se svými plány svěřil, vypověděl jako svědek následovně:

„von Rintelen přišel do Spojených států proto, aby je zapletl do války s Mexikem anebo s Japonskem; v tom směru dělal, co mohl. Byl pevně přesvědčen, že kdyby se mu to podařilo, že by tím bylo vývozu materiálu válečného do Evropy jistě zabráněno. Válku s Japonskem činil závislou jen na otázce času.“

von Rintelen také tvrdil, že generál Huerta se vrátí do Mexika, aby tam rozničil revoluci, která bude míti v zápětí zasáhnutí Spojených států. Taková intervence dle jeho náhledu stačila, aby dosáhl cíle, po němž toužil. —

Mexiko samo hemžilo se německými náhončími, kteří se po měsíce snažili organisovati mocnou protiamerickou propagandu. Tito snažili se podryti vážnost Spojených států tvrzením, že Spojené státy jsou naprosto nepřipravené a dokonce k přípravám válečným neschopné. Při tom poukazováno na to, že Japonsko jest Spojeným státům nepřátelské a že tyto chtějí si podmaniti Mexiko.

Jak daleko pouštěli se Němci v těchto snahách, o tom nejlepším dokladem jest telegram, zasláný německým zahraničním úřadem hraběti Bernstorffovi, který jej měl dodatí německému vyslanci v Mexiku von Eckhardtovi:

„V Berlíně, dne 19. ledna 1917.

Dne 1. února hodláme zahájit bezohlednou ponorkovou válku. Vzdor tomu snažíme se, abychom nepřivedli Spojené státy americké z jejich neutrality. Kdyby se nám to nepodařilo, pak bychom si přáli uzavřít s Mexikem na těchto základech: že provedeme válku společně, a společně že uzavřeme mír. My dáme finanční podporu a rozumí se samo sebou, že Mexiko znovu si vydobude území svého v Novém Mexiku, Texasu a Arizoně. Podrobnosti jsou Vám k urovnání vyhrazeny. Zpravte presidenta meckického o tomto zcela důvěrně a rychle, neboť jest jisto, že válka se Spojenými státy vypukne; ať on sám ze svého vlastního popudu se smluví s Japonskem ohledně přiklonění se k tomuto plánu, aby se tak stal prostředníkem mezi Německem a Japonskem.

Také poučte presidenta Mexika, že ponorkovou válkou bude Anglie donucena během několika měsíců uzavřít mír.“

Potápění lodí a jejich nákladu.

Ježto stávkami nepodařilo se uzavřít americké muniční závody a poněvadž nebylo dosti peněz, aby všechny jejich výrobky byly odkoupeny, vláda pak zamítla zákaz vývozu, nezbylo německým agentům nic jiného, než voliti poslední cestu — totiž ničiti válečný materiál a ostatní vojenské dodávky státům dohody během plavby po moři. Jeden takový projekt byl proveden řízením setníka von Papan a Wolfa von Igel. Do spodní části lodí položeny byly totiž zápalné pumy, které v určitý čas explodovaly a způsobily požár. Obal těchto pum byl zhotoven dle návrhu dra Waltera T. Scheelea, německého to chemika v Hobokenu, na lodi „Friedrich der Große“, náležející „Severoněmeckému Lloyd“, načež byly přeneseny do jeho laboratoře a naplněny hořlavínami.

Ukladníci tito byli vyšetřováni; jedním z předvolaných svědků byl detektiv, jemuž se podařilo, pod záminkou, že jest z lidí, náležejících k tajné službě německé pod řízením Wolfa von Igela, zjednat si přístup ke kapitánu von Kleistovi, jenž byl dozorcem v továrně Scheeleově. Tento podává ze své rozmluvy s von Kleistem toto:

„Seděli jsme a hovořili asi tři hodiny. Tázal jsem se ho na různé věci, spadající do jeho činnosti, a on mně vyprávěl, jak von Papan dal Scheeleovi, společníku von Kleistovu v této továrně, pokázku na 10.000 dolarů k založení továrny na pumy. Řekl mně, že on (t. j. von Kleist) a dr. Scheele ještě s jistým Beckrem vyrábějí na lodi „Friedrich der Große“ pumy a že kapitáni Wolpert, Bode a Steinberg jsou pověřeni úkolem, tyto pumy vkládati do lodí; to dalo se tím způsobem, že pumy vloženy především do beden, načež jako zboží naloženy na loď. Teprve po čtyř- až pětidenní plavbě počaly pumy působiti a záhy byl celý parník v plamenech. Také řekl, že vyrobili veliké množství takových pum a že jistý O'Leary vzal s sebou třicet pum, aby je dopravil na loď v Novém Orleanu.“

Celkem bylo asi 300 až 400 pum vyrobeno a způsoben jimi požár na třiatřiceti parnicích, plujících jenom z Nového Yorku.

Pro spoluvínu při vyrábění pum ku zmíněnému účelu ocitili se před soudem Schmidt, von Kleist, Becker, Garbade, Praedel a Paradise. Všichni byli uznáni vinnými a dne 6. dubna 1917 odsouzeni byli von Kleist a Schmidt, každý na dva roky do žaláře a k 5000 dolarů pokuty; druzí dva odsouzeni na šest měsíců a k pokutě 500 dolarů. Wolpert a Bode, kteří byli též obzalováni, mají býti výjimečně postaveni před zvláštní forum, což se však dosud nestalo. —

Také Robert Fay, bývalý důstojník v německé armádě, který přišel do Spojených států v dubnu roku 1915, zamýšlel potápěním lodí, naložených střelivem, zameziti dopravu těchto do Evropy.

Při zkoušení výbušnosti látek na osamělém místě nedaleko Grantwoodu (stát New-Yersey) byli Fay a jiní dva jeho společníci zatčeni.

Během vyšetřování na policii ve Weehawkenu, ihned po zatčení, odpovídal na kladené otázky následovně:

„1. Jaký je to (pekelný) stroj tam dole?“ — „To jest můj vynález. Jest to nový druh zápalky na čas...“

„2. Víte, kde Scholz (Fayův švagr) dal ten stroj zhotoviti?“ — „V různých závodech...“

„3. Kolik stál ten stroj?“ — „Okrouhle řečeno asi 150 až 200 dolarů.“

„4. Kolik by stála taková puma, úplně hotová, t. j. naplněná výbušnou látkou?“ — „Asi 250 dolarů kus.... Kdybych byl dostal tolik peněz, kolik bylo zapotřebí, byl bych znesnadnil plavbu námořní úplně.“

„5. Myslíte, že byste byl mohl pomocí takových pum zničiti každý parník, který vyplul z některého zdejšího přístavu?“ — „Byl bych zničil tolik lodí, že by si vláda byla netroufala vysílati dalších lodí.“ —

Během procesu Fayova shledáno, že jeho nástroj byl velmi dokonalý a že 40 liber výbušné látky, v něm se nacházející, stačilo k potopení každého parníku, na který byl dopraven.

Fay a jeho spoluvinníci Scholz a Dalehe byly usvědčeny ze zločinu, připevňování výbušných pum ke kormidlům plavidel s úmyslem, způsobiti ztroskotání těchto na širém moři, a byli dne 9. května 1916 odsouzeni k žaláři na dobu osmi, čtyř a dvou let, kterýž trest měli si odpykati ve federální věznici v Atlantě.

Při pobřeží tichomořském zabývali se úřední zástupci Německa týmiž podniky; předákem a vůdcem těchto rejdů byl Franz Bopp, německý to generální konsul v San Francisku. Jeho pomocníky v této práci byli zejména místokonsul baron Eckhardt von Schack, poručík Wutheim von Brincken, přidělelec konsulární, a konečně Charles C. Crowley, tajný strážník, jehož používal Bopp k službám výzvědným.

Johannes H. van Kocbergen, přivodem Holanďan a naturalisovaný v Kanadě, prohlásil k anglickým důstojníkům v San Francisku ohledně styků svých s generálním konsulem Boppem, že po pokusu, vyhoditi do vzduchu tunel kanadsko-tichomořské dráhy, byl vyzván k návštěvě von Brinckena, s nímž měl tuto rozmluvu;

„Šel jsem do Palace Hotelu v San Francisku. von Brincken uvedl mne do svého pokoje...., načež mně vysvětlil, jak asi by mohl být vyroben přístroj, který v předem ustanovenou dobu by vybuchl; potom se mne tázal, byl-li bych ochoten a schopen takový přístroj zhotoviti a kolik bych za práci požadoval. Dále mně vysvětloval, že asi patnáct Němců, kteří pracují jako přístavní dělníci v docích San Franciska a kteří mají přístup na lodě, připravené k odplutí, jsou hotovi dopravit na paluby lodí nepřátelů Německa jednu neb i více takových pekelných strojů....

Hotový výrobek měl být co do velikosti tak nepatrných rozměrů, aby se vešel do láhve 'Thermos', a to z toho důvodu, aby jej mohl každý, nebude podezření, přenést na loď.“

Na základě výpovědi Smithových a van Koolbergeových, které doplněny řadou důkazního materiálu, jako dopisy a telegramy, byl generální konsul Bopp s celým svým štábem a najatými agenty obžalován a pohánán před porotu pro zločinné pikle a vojenskou akci proti Kanadě. O účelu tohoto podnikání pravil obžalovací spis toto:

„....Za účelem zničití a do vzduchu vyhodití plavidla, náležející Anglii, Francii, Japonsku a Rusku i s jejich nákladem a lidmi, válečným materiálem a koňmi, určenými pro zmíněné státy, a to v hranicích Kanady....“

Soudce, který předsedal při líčení porotním, zopakoval výpovědi hlavních svědků, mezi něž náležel též Louis J. Smith. Tento vyličil, jak ho jistý úředník generálního konsula německého přivedl k poručíkovi von Brinckenovi, a praví o tom toto:

„Pan von Brincken se mne tázal, chtěl-li bych vzítí na sebe úkol, následovati nákladní bárku, naloženou dynamitem, plující do Seattlu, a vyhodití ji v přístavu do vzduchu, aby tak dopravě dynamitu na parník bylo zabráněno. Řekl jsem, že ano.“

Trest výpovědi Smithovy o rozmluvě s Crowleyem, jak byla soudcem pojata do resumé, jest tato:

„Crowley sdělil mu (Smithovi), že bude mítí pro něho ještě jinou práci a vyzvídal, zda by byl (Smith) ochoten, vložití několik pum do tamnějších parníků, neboť pomocí těchto mělo být dodáno spojencům střelivo a materiál z Tacomy. Smith řekl, že ano.... On praví, že von Brincken přišel za několik minut, a Crowley mu pravil, že on (Smith) jest ochoten, žádanou práci vykonati.... a že von Brincken chtěl věděti, zdali se Smith propůjčí, dopravovati pumy nejen na parníky, nýbrž i do nákladních lodí a že tento se vyjádřil kladně.“ —

Jéžto první loď, jež byly ke zkáze odsouzeny, měly vyplouti z Tacomy, propachtoval si tam Smith dům s přiléhajícími k němu napolo vymýcenými pozemky; to učinil proto, aby si mohl opatřiti lehce dynamit pod záminkou, že jej potřebuje k vydobytí kořenů a pařezů ze země. Crowley následoval Smitha až do Tacoma, a o tom, co se dalo tam, praví soudní spisy toto:

„Když britská nákladní loď 'Talthybius' měla vyplouti, pravil Smith pumu, zhotovenou ze 40 dynamitových hůlek, které uložil v ruční tašce.... Řekl sice Crowleymu, že dal dynamit na vůz nebo na loď, ve skutečnosti však tak neučinil.“ —

II. Útoky na Kanadu.

Druhým hlavním úkolem německého vyslance a jemu přidělených lidí bylo znemožnití Kanadě přispívání jakoukoliv vojenskou pomocí Anglii. Že také toto bylo prováděno na rozkaz německého generálního štábu, jasně vysvítá z telegramů, zasláných v lednu roku 1916 hraběti von Bernstorffovi:

(Důvěrné.)

„Dne 3. ledna.

Generální štáb přeje si rázného postupu v provádění ničivé práce na kanadsko-tichomořské dráze, tak aby trať byla na vícero místech protřena a průvoz následkem toho úplně znemožněn. Setník Boehm, jehož znáte, obdržel již rozkazy. Zpravte vojenského přidělence a opatřte potřebný kapitál.

(Podepsán.) Zimmermann.“

„Dne 26. ledna.

Vojenskému přidělenci.

Seznam lidí, ochotných prováděti sabotage ve Spojených státech a v Kanadě, můžete obdržeti od těchto osob: 1. Josef Mc Garrity ve Philadelphii (Pennsylvania); 2. Jan P. Keating, Michigan Avenue v Chicagu a 3. Jeremiáš O'Leary čís. 16 Park Row v Novém Yorku. První a druhý ze jmenovaných jsou zcela spolehliví a mlčeliví. Třetí jest sice také spolehlivý, ale ne vždy mlčelivý. Sir Roger Casement vybral tyto lidi. Ve Spojených státech může se prováděti, sabotage v každé továrně, pracující pro válku. Náklady železničních tratí a mosty nesmí být poškozeny. Vyslanectví nesmí býtí za žádných okolností kompromitováno. Podobné opatrnosti budíž šetřeno v otázce německé propagandy mezi Irčany.

(Podepsán.) Zástupce generálního štábu.“

První pokus v provádění takovýchto záměrů německého generálního štábu podnikl Horst von der Goltz, německý to příslušník, přišedší do Spojených států z Mexika. O původu a účelu projektu vypověděl pod přísahou následovně:

„Byl jsem na německém vyslanectví požádán vypomoci ve vypracování plánu přepadení, kterýmž měla dostati za pomoci německých válečných lodí do rukou Němců některá místa na západním pobřeží Kanady. Záložníci Spojených států měli býtí poslání do jiné neutrální země, kde měli býtí dopraveni na loď. Takový podnik, jak se předpokládalo, měl:

1. zabránití kanadským oddílům, které se právě cvičily, odplouti do Evropy;

2. znemožnití Kanadě zásobovati Anglii materiálem, jehož by pak sama potřebovala;

3. donutiti Spojené státy k rozhodnutí, buď zásobovati obě válčící strany zbraněmi a střelivem anebo úplně zakázatí vývoz těchto věcí.“

Tyto záměry byly předmětem rozprav na německém konsulátě a v německém klubu v New-York City, načež bylo rozhodnuto, že von der Goltz má se pokusit vyhodit t. zv. Welland-Kanal, obilni zdviže ve Fort Williamu a, možno-li, též železniční mosty u Sault Ste Marie. Setník von Papen opatřoval ho v německém klubu potřebným drátem, zápalkami a generátory, a co se týče dynamitu, poukázal ho na setníka Tauschera, amerického to jednatele pro firmu Krupp, a jiné vyrabitele munice.

von der Goltz odebral se pak do Buffala na dráze „New-York Central“ se dvěma ručními vaky, obsahujícími asi sto liber dynamitu, nemohl však plánu provésti, ježto John Ryan, advokát v Buffalu, neodevzdal mu telegrafické instrukce od von Papena.

Níže uvedená data na útržcích von Papenovy šekové knížky ukazují, kolik peněz obětováno na podnik proti průplavu wellandskému:

„Dne 1. září (1914) Bridgman Taylor . . .	200 dolarů.
Dne 16. září Taylor, Ryan, Buffalo . . .	200 dolarů.
Dne 22. září Ryan, Buffalo	200 dolarů.
Dne 14. října Ryan, für Fritzen, Busse, Buffalo	40 dolarů.“

Potvrzenka, podepsaná jménem „von der Goltz“, ukazuje, že k svrchu uvedené sumě obdržel ještě 1050 dolarů.

Jiný pokus, vyhodit Welland-Kanal, podnikl v září roku 1915 Pavel Koenig, šéf informační kanceláře při „Hambursko-americké línii“. Tato kancelář rozšířena byla po vypuknutí války a se střediskem svým v úřadovnách paroplavební společnosti na Broadway čís. 45 (v Novém Yorku) stala se velmi nebezpečnou ústřednou zločinných rejďů německé vlády v Americe.

Koenig byl ve spojení s německým vyslanectvím a často dostával peníze od Boy-Eda a von Papena na různé podvratné práce.

Že byl zaměstnán u von Papena, to dokazuje šeková knížka von Papenova:

„1915:

Dne 29. března Pavel Koenig (tajná služba, první výplata)	509-11 dolarů.
Dne 18. dubna Pavel Koenig (tajná služba, vyplaceno)	90-94 dolarů.
Dne 11. května Pavel Koenig (tajná služba)	66-71 dolarů.
Dne 16. července Pavel Koenig (na vyrovnání T. J. Busse)	150— dolarů.
Dne 4. srpna Pavel Koenig (pět výplat pro tajnou službu)	118-92 dolarů.
Dne 26. srpna Pavel Koenig (různé platy pro tajnou službu)	247-24 dolarů.
Dne 11. října Pavel Koenig (čtyři platy, tajná služba, září)	186-47 dolarů.
Dne 29. listopadu Pavel Koenig (ve dvou nřivadech. Reizl. Schumannovi)	77-24 dolarů.“

Koenig a jeho spoluvinníci hleděli se kryti tím, že ku konci října roku 1915 uložili na německém vyslanectví ve Washingtoně takové papíry, které je usvědčovaly z mnoha zločinů, na nichž se zúčastnili.

Přes tato opatření nepodařilo se Koenigovi zahladiti stopy a důkazy, usvědčující ho v záměru zničení Welland-Kanalu, neboť byl i se svým spolupachatelem Emilem Leyndeckerem dne 23. prosince roku 1915 obžalován pro organisování vojenského podniku proti Velké Británii. Případ však nebyl souzen, poněvadž Koenig jako nepřátelský cizinec musil býti internován.

Jiný vojenský podnik proti Kanadě byl zosnován Albertem Kaltschmidtem, zámožným to státním občanem německým s bydlištěm v Detroitu. Byl předákem amerických Němců ve zmíněném městě, kdež založil „Deutschen Bund“ a byl též jeho tajemníkem.

Účel Kaltschmidtovy činnosti jakož i spoluvinníků vyložila obžaloba takto:

„a) Vyhoditi akciový závod Peabody ve Walkerwiliu (Ontario). Továrna ta vyráběla vojenské stejnokroje a různé jiné vojenské potřeby.

b) Vyhoditi budovu známou podé jménem Windsor Armouries (t. j. zbrojovka. Pozn. překl.) ve městě Windsoru.

c) Ničiti vůbec všechny ostatní závody a výroby, dodávající střelivo a vojenské potřeby, a to v celém dominiu kanadském.

d) Vyhoditi veliké mosty u Nipigonu, železniční trati tichomořské dráhy kanadské.

e) Poslati do Kanady špehouny za účely výzvědnými a vojenské informace.“ —

První podpora peněžní, kterou Kaltschmidt dostal k provádění těchto záměrů, byla suma 2000 dolarů, již Wolf von Igel pro něho složil dne 27. ledna 1915 v jedné z novoyorských bank. Během líčení byl předložen jako důkazní prostředek originál telegramu, jímž von Igel zmíněnou sumu Kaltschmidtovi poukázal, a potvrzení o přijetí sumy té Kaltschmidtem.

Pomocí tohoto „provozovacího“ kapitálu opatřil si Kaltschmidt prostředky k uskutečnění podniku. Především poslal své lidi do Duluthu k nákupu potřebného dynamitu, neboť se obával, že by na sebe uvalil podezření, kdyby si výbušné látky opatřoval v Detroitu. Potom jal se zabývatí výrobou pum. Němečtí záložníci Richard Herman a Vilém M. Jarosch byli k tomu účelu najati v Chicagu, kdež také německý generální konsul baron Kurt von Reiswitz do věci byl zasvěcen. Tam také vypracován byl plán, pod řízením Kaltschmidtoвым vyhoditi do povětří detroitské dílny na výrobu šrapnelů, jakož i zničení tunelu „St. Clair“, spojujícího Kanadu se Spojenými státy; oba pokusy však selhaly.

Jarosch praví ve své výpovědi ohledně jiných podobných plánů toto:

„Jacobsen mně řekl, že kanadské muniční továrny mají býti vyhozeny do povětří. Před odjezdem do Detroitu šel jsem s Ja-

cobsenem na konsulát. Mluvili jsme s ním (t. j. konsulem), on mně potřásl rukou a přál úspěchu....“

Mezitím dávali němečtí diplomatičtí zástupci Kaltschmidtovi peníze.

von Papen vystavil dne 27. března 1915 šek na banku „Riggs National“ ve Washingtoně na sumu 1000 dolarů k výplatě Wolfovi von Igel. Knauth, Nachod & Kuhne uvědomili Kaltschmidta téhož dne, že von Igel uložil na jeho účet 1000 dolarů a dne 30. března si Kaltschmidt sumu z banky té vyzvedl.

Kaltschmidt byl zatčen v dubnu 1917, a téhož roku v proinci případ jeho ukončen. Porota shledala ho ve všech bodech obžaloby vinným a byl tudíž odsouzen na čtyři léta do žaláře v Leavenworthu (Kansas), mimo to pak k pokutě 20.000 dolarů. Jeho sestra Ida K. Neefova byla odsouzena na tři léta do detroitské kázně a k pokutě 15.000 dolarů. Také manžel její, Fritz A. Neef, odsouzen do žaláře leavenworthského na dvě léta a k pokutě 10.000 dolarů. Jiní dva spoluvinníci dostali tresty lehčí.

Poněkud zdařilejší útok podniknut byl na dráze „Grand Trunk Railway“ u Vanceboro (stát Maine) v místech, kde mezinárodní most spojuje Spojené státy s Kanadou. von Papen nařídil W. Hornovi, německému to záložnímu důstojníku, vyhoditi most ten do povětří; na ten podnik dal mu 700 dolarů. Hned po výbuchu, který částečně zničil most, byl Horn zatčen, a v červnu 1917 učinil při výslechu v Bostonu toto doznání:

„Připouštím, že pravdiva jsou tvrzení obžalovacího spisu ohledně dopravování výbušných látek po osobních vlacích, z Nového Yorku do Bostonu a z Bostonu do Vanceboro ve státě Maine. Já jsem skutečně dostal sumu a dopravil tuto z Nového Yorku přes Boston do Vanceboro ve státě Maine. Myslím, že v noci dne 1. února 1915 vzal jsem zmíněnou pumu do ruční tašky, v níž jsem ji přenesl přes most u Vanceboro až na stranu kanadskou, načež asi o 1 hod. 10 min. v noci na 2. února 1915 způsobil jsem výbuch při pilíři mostu na kanadské straně s úmyslem zničit jej a poškoditi most tak, aby doprava železniční byla tím znemožněna.“

Horn byl shledán vinným a odsouzen k trestu žaláře v trvání 18 měsíců do věznic v Atlantě a, k pokutě 1000 dolarů.

III. Pokusy, poskytnouti Německu vojenskou pomoc.

Padělání cestovních pasů.

Třetím hlavním úkolem německých úředníků diplomatických ve Spojených státech bylo, zasílati oddíly branců i municí ústředním mocnostem. V červenci 1914, t. j. při vypuknutí války, bylo v Americe velmi mnoho německých záložníků, a poněvadž se obávali, že by na cestě do vlasti byli zajati, hleděli pod nepravými jmény opatřiti si cestovní dokumenty, jaké se vydávají americkým občanům. —

Tím nejenom že se provinili proti zákonu, neboť americké cestovní pasy vystavují se jen občanům Spojených států, nýbrž

uvedli též věrohodnost řádně vystavených úředních listin v pochybnost, čímž způsobili nedorozumění a potíže Američanům v cizině. Jednání takové bylo mimo to urážkou americké neutrality a vydávalo v nebezpečí její národní čest i jistotu.

Aby zjednáno bylo potřebného množství padělaných cestovních pasů, zřízena byla v New-York City při německém vyslanectví zvláštní kancelář za účelem výroby pasů ve velkém. Němečtí konsulové ze vzdálených míst, jako na př. z Chicaga, St. Paul atd., byli o činnosti této kanceláře zpraveni a posílali tam záložníky ze všech stran, aby si tam pasy vyzvedli.

Tato činnost téměř od prvopočátku byla tajně službě Spojených států dobře známa. Hans A. von Wedell, který kancelář vedl, v listopadu 1914 náhle úřad ten opustil, a opatřen penězi od von Papena, uprel. Při tom odevzdal jednomu ze svých soudruhů dopis k odevzdání poště, tento však byl zatčen dříve, než tak mohl učiniti, takže dopis, v němž von Wedell omlouvá svůj náhlý útěk, zároveň jasně dokazuje spojitost mezi německým vyslancem a paděláním cestovních pasů:

„Jeho Excelenci císařskému německému vyslanci hraběti Bernstorffovi ve Washingtoně!

Má práce jest vykonána. Při odjezdu zanechal jsem službu v dobrém chodu a do podrobností zavedenou v rukách mého nástupce pana Karla Ruroeda, jehož sám jsem si vyhlédl.... Ruroede sám může dosvědčiti, že bez předcházejících prací bylo by mu právě jako i panu von Papen nemožno kamkoliv odesílati důstojníky. (Na to vysvětluje do podrobností, proč odešel a se skryl....) Deset dní před tímto mým náhlým zmizením dověděl jsem se z telegramu, zaslaného panem von Papenem, že dr. Starck upadl do rukou Angličanů. Dle papírů, padělků to mnou vyrobených, musí se přijíti po stopě až na moji osobu. Pan von Papen mně několikrát důrazně nakazoval, abych se skryl. Pan von Igel mně řekl, že беру tu věc na lehkou váhu, a tak musí to býti, musím zmizeti....

S výrazem hluboké úcty zůstávám Vaší Excelenci

oddaný

Hans Adam von Wedell.“

Styky páně von Wedellovy s německým vyslanectvím ve Spojených státech vysvítají též ze zápisků von Papenových:

„Roku 1914:

Dne 21. listopadu (A. von Wedell)	300 dolarů.
Dne 24. listopadu von Wedellovi	240 dolarů.
Dne 27. listopadu von Wedellovi	150 dolarů.
Dne 30. listopadu von Wedellovi	500 dolarů.
Dne 5. prosince von Wedellovi	500 dolarů.
Dne 8. prosince von Wedellovi (peníze na cestu)	300 dolarů.
Dne 22. prosince von Wedellovi	800 dolarů.“

Když norvežský parník Bergensfjord vyplul dne 2. ledna 1915, měl na palubě čtyři německé záložníky, kteří byli opatřeni padělanými pasy od Rurooda.

Parník ten byl následován celní lodí s americkými důstojníky, kteří, vystoupivše na parník, zatklí záložníky a vzali je s sebou nazpět do Nového Yorku. Ruroode byl zatčen též a před soudem uznán vinným, načež byl vynesěn rozsudek, znějící na tři léta žaláře, k odpykání v káznici atlantské. Záložníci byli pro podvod odsouzeni každý k pokutě 200 dolarů. Charles A. Oberwager byl Ruroedovým rádcem a zápisník setníka von Papena pod datem dne 6. ledna 1915 obsahuje poznámku: „(Oberwagerovi) 2000 dolarů.“ — Němečtí agenti v Chicagu užívali amerických cestovních pasů k téměř účelu.

Podvodná hlášení nákladu lodí.

Němečtí agenti ve Spojených státech chtěli poskytnouti vojenskou pomoc své vlasti zásobováním německých lodí válečných uhlím a jinými potřebami; tyto lodě obrožovaly obchod na oceáně Tichém i Atlantickém. Činy takového druhu byly porušením americké neutrality; aby unikli zákonu, udávali spiklenci při kontrole americkými úřady nepravdivá data ohledně vlastnictví lodí, jejich nákladu a konečné stanice; tyto své výpovědi pak přísežně potvrzovali. Jednání takové snad ještě snadněji než padělání pasů mohlo míti v zápětí porušení přátelských styků Spojených států s jinými zeměmi.

Hambursko-americká linie takovým způsobem často obelhávala úřady Spojených států. Ředitel dr. Buenz, Jiří Koetter, inženýr mající dozor, a Adolf Hachmeister, nákupní agent, a konečně Josef Pappinghaus vypracovali společně důkladný systém v podvádění vlády. Při líčení doznali, že vypravili 12 lodí, o nichž bylo dokázáno, že mají podvodné listiny a jež byly zadrženy a internovány. Devět z těchto lodí bylo zabaveno, a Hambursko-americká linie zaplatila majitelům za ztrátu jejich sumu 1,400.000 dolarů. Kopie účtu Boy-Edova u jedné novyorské banky dokazuje, že měl veliké sumy peněžní k dispozici, jež byly určeny k tomu, aby německé operace na moři mohly býti řízeny ze Spojených států, a že Hambursko-americké línii nahradil následující platy:

„1914:

Dne 24. července obdržel od „Národní banky obchodu“	250.000— dolarů.
Dne 26. července obdržel od A. Vogla	70.000— dolarů.
Dne 1. srpna obdržel od „Národní městské banky“	100.000— dolarů.
Dne 1. srpna obdržel od fy Speyer a spol.	100.000— dolarů.
Dne 2. srpna obdržel od „Národní banky obchodu“	200.000— dolarů.
Dne 3. srpna obdržel od fy Speyer a spol.	500.000— dolarů.

Dne 5. srpna obdržel od fy Bayer a spol.	300.000— dolarů.
Dne 16. srpna obdržel od fy Kuhn, Loeb a spol.	35.000— dolarů. 1.941.11 dolarů.
Dne 24. srpna úrok	
Dne 26. října obdržel od „Národní městské banky“	300.000— dolarů.
Dne 27. října obdržel od fy Kuhn, Loeb a spol.	150.000— dolarů.
Dne 29. října obdržel od fy Kuhn, Loeb a spol.	1,250.000— dolarů. 5.253— dolarů.
Dne 1. prosince úrok	3,262.197.11 dolarů.

Dne 24. října placeno Hambursko-americké línii	1,200.000— dolarů.
Dne 2. prosince placeno Hambursko-americké línii	1,961.365.36 dolarů.“

Gustav B. Kulenkampf z Nového Yorku, který u Hambursko-americké linie vyráběl falsifikáty lodních deklarací, udal při vyšetřování, že obdržel 750.000 dolarů ku zmíněným účelům. Svědectví jeho dokázalo, že padělání listin, podvody a křivopřísežnictví bylo pácháno pod vedením německých úřadů, požívajících diplomatických výsad, svatých všem vzdělaným národům. Buenz, Koetter a Hachmeister uznáni vinnými ze zločinu podvodu a komplotu proti Spojeným státům a odsouzeni rozsudkem v prosinci 1915 na 18 měsíců těžkého žaláře v Atlantě. Pappinghaus odsouzen na jeden rok.

Když britské loďstvo vyčistovalo moře od nepřátelských válečných lodí, dva německé křižáky, „Prinz Eitel Friedrich“ a „Kronprinz Wilhelm“, hledaly útočiště v přístavu norfolském, kdež byly internovány.

Němečtí důstojníci dali čestné slovo naší vládě, která otevřela svůj přístav k jejich záchraně, že nevzdáli se z oblasti jurisdikce Spojených států, načež byla jim dána úplná svoboda.

Za několik týdnů na to koupili si důstojníci z lodi „Kronprinz Wilhelm“ yachtu pod záminkou, že chtějí na ní podniknouti zábravní cestu. Tajně dopraveny na palubu byly větší zásoby, a jedné noci loď odplula. Potřebné peníze obdrželi zmínění důstojníci od německého generálního konsula v Richmondě, a setník Boy-Ed požádal ohledně nich německé vedení v Berlíně o další instrukce. Také němečtí důstojníci, kteří podobně zavázali se čestným slovem v San Francisku a Guamu, porušili dané slovo a přísahu.

IV. Snahy Německa, vyvolati revoluci v Indii.

Indická strana národní usilovala ode dávna svrhnouti britskou nadvládu v Indii ozbrojenou vzpourou. Při vypuknutí války byla tato strana v Berlíně zastoupena zvláštním komitétem, řízeným a financovaným německou vládou. Níže uvedená zpráva uvádí

jména agentů berlínského komitétu, působících ve Spojených státech, a zároveň též dokazuje spojitost mezi vládou německou a hnutím revolučním:

„V Berlíně, dne 4. února 1916.

Německému vyslanectví ve Washingtoně!

Pro budoucnost všechny otázky, týkající se záležitostí indických, buďtež řízeny na komitét, jenž se ustavuje za pomoci dra Chakraberty. Dhirenda Sarkar a Heramba Lal Gupta (který byl vypuzen z Japonska) přestávají býti samostatnými zástupci Indického komitétu samostatnosti.

Zimmermann.

Dr. Chakraberty byl v Indii učitelem a novinářem. Jak přišel do Spojených států, a čím se zde zaměstnával, o tom vypověděl při výslechu před úředníkem justičního departementu takto:

„1. Byl jste v Indii členem ‚Indické strany národní‘? — „Ano. Když jsem opouštěl Indii, vydala na mne britská vláda tři zatykače.“

„2. Pro co jste byl obžalován? — „Pro povstání...“

„3. Zastával jste v Indii názor použití násilí proti britské vládě? — „Ano.“

„4. Jste v blízkém poměru k ‚Indické straně národní‘, nebo byl jste snad spolupracovníkem v té straně? — „Ano. Jsem členem výkonného výboru.“

„5. Cílem ‚Indické strany národní‘ jest svrhnouti britskou vládu, a v případě potřeby učiniti tak i násilím — není-liž pravda? — „Ano...“

„6. Obdržel jste nějaké peníze od Wolfa von Igel? — „Ano, prostřednictvím dra Sekumy.“

„7. Kolik jste dostal? — „Asi 60.000 dolarů.“

Následujícího dne vypověděl dodatečně dr. Chakraberty na kladené mu otázky následovně:

„Pocházely snad peníze, jež vám dal von Igel, t. j. oněch 60.000 dolarů, od německé vlády? — „Peníze ty byly zapůjčeny ‚Indické straně národní‘ a tato strana mně je odevzdala.“

„Zápůjčka ta byla tedy poskytnuta německou vládou, není-liž pravda? — „Ano.“ —

Pokladní knížka Wolfa von Igel obsahuje záznamy o následujících platech:

„Roku 1916:

Dne 16. února Chakraberty	700 dolarů.
Dne 26. února Chakraberty	800 dolarů.
Dne 21. března Chakraberty	1.500 dolarů.
Dne 15. dubna Chakraberty	1.500 dolarů.“

Indičtí revolucionáři vydávali v San Francisku ve dvou nejrozšířenějších indických nářečích denník pod názvem „Ghadr“, což

znamená — „vzpouza“. Roku 1913 byl tento list založen jistým Indem jménem Har Dyal a financován německými agenty.

Jistý člen německého vyslanectví ve Spojených státech podnikl první krok k uskutečnění plánů indických revolucionářů. O těchto pečatečních podnicích praví novoyorský zástupce různých německých výrobců munice, setník Hans Tauscher, ve své protokolární výpovědi před úřadem justičního departementu toto:

„Asi koncem září 1914 požádal mne vojenský přidělenec německého vyslanectví, setník von Papen, abych zakoupil asi 10.000 pušek se střelivem, a jistý počet revolverů s potřebnými náboji; toto zboží mělo pak býti dopraveno za zvláštním účelem do San Diega v Kalifornii. Koupil jsem tedy u různých puškařů následující zbraně a střelivo:

8.080 kulovnic springfieldských ráže 45/70.

2.400 karabin springfieldských ráže 45/70.

410 opakovaček soustavy Hotchkiss ráže 45/70.

3.904.340 patron ráže 45/70.

5.000 pasů na patrony.

500 revolverů soustavy Colt ráže 45.

100.000 patron do revolverů soustavy Colt ráže 45.

Aby tato dodávka, jež měla se státi po lodi, mohla býti provedena co možná v tajnosti, rozhodl jsem se poslati ji pode jménem zasílatele Waltera C. Hughesa, který byl též jako příjemce nákladu lodního v San Diegu zaměstnán. Zaplatil jsem všechna vydaní s touto transakcí spojená, což mně nahradil setník von Papen šekem....

Později, když tato dodávka nedostihla místa určení a byla na místo toho zavezena do přístavu Hoquiam (Washington), uvědomil mne setník von Papen, že sdělil státnímu departementu ve Washingtoně, že lodní náklad zbraní jest určen pro německé osady jihoafrické.

H. Tauscher.“

V San Diegu byla munice přenesena na škunér „Annie Larsen“, jejímž majitelem byl W. H. Page, který jako vrchní dozorce nákladu určoval směr plavby, ve skutečnosti však byl to německý kapitán Othmer.

Osud nákladu lodi „Annie Larsen“ vysvítá z dopisu hraběte von Bernstorffa tajemníku Lansingovi:

„V Rye, N.-Y. dne 29. července 1916.

Ctěný pane tajemníku!

Vracím se k důvěrné zprávě ze dne 2. července, a k odpovědi na tuto, ze dne 15. července 1915, ohledně lodní dopravy nákladu munice a zbraní na škunéru „Annie Larsen“ z přístavu v San Diegu. Jak se dovidám, byla tato lodní zásilka zadržena celními úřady Spojených států v přístavu Hoquiamu (stát Washington). Zmíněné zbraně a munice jsou dosud, jak se zdá, v rukách celních úřadů, pročez Vás tímto slušně žádám, aby Váš departement po-

žádal o vydání zboží toho našemu konsulovi v Seattlu (stát Washington), ježto chceme se zásilkou disponovati. Z mého sdělení ze dne 2. července 1915 jest patrné, že moje vláda jest vlastníci předmětů těch, ačkoliv způsob a prostředky dopravy přenechány byly zasílateli v San Francisku.

Zůstávám v plné účtě oddaný

J. Bernstorff.“

Jistý J. H. Starr Hunt, lodní nákupník, vyprávěl úřadům britským v Singapuru o plavbě lodi „Maverick“, která nasetkala se s lodí „Annie Larsen“ u ostrova Socorro, ježto tato obrátila se k mexickému pobřeží, aby se zásobila vodou. Zmíněný Hunt byl Američan, a asi kolem 15. dubna 1915 požádal jej jeho zaměstnavatel F. Jebsen, by přijal místo nákupníka na lodi „Maverick“.

On s tím souhlasil a příhody své vypráví takto:

„Setkal jsem se s Jensenem při příjezdu. Sdělil mně, že „Annie Larsen“ veze válečný materiál, který má býti přeložen na loď „Maverick“, což státi se má na předem určeném místě ve vodách mexických nebo středoamerických; dále mně sdělil, že jistý člověk, jménem Page, který nachází se na lodi „Annie Larsen“, odebere se i se zbožím na loď „Maverick“ a že já mám přestoupiti na loď „Annie Larsen“ a dále s ní obchodovati. Měl jsem se vrátiti do amerického přístavu teprve až po době šesti měsíců.“

Toho dne, kdy jsme vypluli z Los Angeles — bylo to dne 22. neb 23. dubna 1915 — odevzdal mně Jebsen zapečetěný dopis bez adresy s ústním nařízením, abych jej odevzdal Pageovi na lodi „Annie Larsen“ ihned, jakmile se s ním setkám. Jebsenu, jak se zdálo, velice na tom záleželo, aby dopis ten nedostal se do nepravých rukou a řekl mně, abych byl v tom ohledu velmi opatrným. Na to dal mně ještě jeden neadresovaný dopis k odevzdání témuž Pageovi. Dopis ten byl otevřený, a já jej četl ihned po odplutí z Los Angeles. Byly v něm dvě tištěné přílohy. Jednou z nich byl návod, jak zacházeti se strojní puškou a s opakovačkou Hotchkissovou. Jebsen mně odevzdal ještě třetí dopis pro Pagea, neadresovaný a otevřený. Obsahoval na stroji psaný návod, jak má se umístiti náklad z lodi „Annie Larsen“....

Zejména že bedny s puškami mají býti uloženy do jedné z prázdných nádržek na „Mavericku“ (loď ta dopravovala hlavně olej) a zality olejem. Bedny s náboji měly přijíti do jiné prázdné nádrže, která byla oleje prosta.

Jebsen mně řekl, že bychom se mohli s lodí „Annie Larsen“ setkati u San Jose del Cabo, ale ona tam nebyla; proto opustili ostrov Socorro, kamž jsme dorazili dne 29. dubna....

Celkem 29 dní očekávali jsme u toho ostrova návrat škuněru, ale nadarmo. Když jsme při příjezdu spustili kotvy, bylo již tma, a první známky života na ostrově ukázaly se nám v podobě ohně tábora na samém břehu. Hned na to přirazila k nám lodice se dvěma americkými námořníky. Jeden z nich, přiblíživ se k můstku, otázal se kapitána: „Hledáte loď „Annie Larsen“?“

Obdržev kladnou odpověď, pravil, že loď „Annie Larsen“ tam byla, a ježto měla málo vody, že odplula před 13 dny. Na to odevzdal Nelsonovi dopis s poznámkou, že jest od Pagea z lodi „Annie Larsen“. Nelson dal mně dopis ten čísti. Byl velice stručný: „Tento dopis odevzdávám Vám jeden z posádky škuněru „Emma“; on Vám vysvětlí své vlastní postavení. Čekal jsem na Vás měsíc a nyní odplul jsem k mexickému pobřeží pro vodu a zásoby. Vráťím se dle možnosti brzo. Vyčkejte, prosím, mého návratu.“ Podepsán: „Page“ a před tím byla tuším písmena „A. W.“ —“

Na to líčí Hunt, jak asi 26. května opustili ostrov Socorro a se vrátili do San Diega, pátrajíce cestou po škuněru „Annie Larsen“. Na to dle rozkazu pokračováno v cestě, a sice do Hila na souostroví havajském a odtud do Anjeru na Jávě.

Po odplutí z Anjeru otevřel Hunt zapečetěný dopis, který mu byl svěřen v San Francisku a který měl odevzdati Pageovi. Obsahoval instrukce důstojníkům „Mavericka“.

Úředníci Spojených států snesli množství látky a průkazného materiálu, dokazujícího spojitost mezi německým generálním konsulem v San Francisku a touto expedicí proti vládě indické. Na základě předložení takových důkazů byly v březnu 1917 obžalovány a před porotu pohnány tyto osoby: Franz Bopp, Eckhardt H. von Schack, Wilhelm von Brincken, Hans Tauscher, F. von Papen, George Rodiek (německý konsul v Honolulu), Arnošt Lekunna, Wolf von Igel, Har Dayal, Ram Chaudra, Bhagwan Singh, Chaudra Kanta Chakrabarty a Haramba Lal Gupta. Obžalovaným kladen za vinu „komplot za účelem vojenského podniku, vedeného z území Spojených států proti vládě indické...“

Případ vyšetřován před soudem v San Francisku v březnu 1918. Všichni byli usvědčeni, až na jednoho Američana, jehož případ byl nepatrného významu, a dva Indý, z nichž jeden zavraždil druhého, při čemž sám byl v soudní síni úředníkem soudním zabit.

Sebranka úkladníků v Chicagu zosnovala plán vtrhnutí ze Siamu do Indie, kterýžto plán řízen a financován byl Německou vládou. Z Indů zúčastnil se této výpravy Sukumar Chatterji; tento byl v Bangkoku zatčen a předveden před generála Dudley Ridouta, velitele to britských branných sil. Ve své výpovědi zmiňuje se o cílech a metodách strany revoluční a jejím rozšíření v orientě, načež vypráví o jednotlivých událostech, vztahujících se k tomuto podniku. Chatterji přišel do Spojených států studovati báňské inženýrství a setkal se v Sakramentu s jistým Indem jménem H. L. Gupta, příšedším právě z Německa, na pomoc indickému revolučnímu hnutí v Americe.

„Dal mně na srozuměnou,“ — praví Chatterji, — „že Bhupendra Nath Dutt byl již poslán do Egypta za revoluční práci... Také pravil, že jsou i v Jižní Africe již lidé, kteří mají tam vyvolati bouře a též v Persii a Afghanistanu rozvíjí prý se čilá práce propagační...“

Chatterji slíbil, odebrati se do Siamu na pomoc revoluci a obdržel od jednoho z pomahačů Guptových, jménem Sanyal, 700 do-

larů. Dle tvrzení Guptova byli on (Gupta) a Sanyal od Němců pověřeni úkolem vypracovati plán, k čemuž jim každá pomoc peněžní, jakož i zbraně a munice byly přislíbeny. Cílem těchto snah bylo rozničení nepokoje v Číně, Sídneu, na Jávě, Sumatře a jiných místech. Strana revoluční, t. zv. „Ghadr“, vyslala již své emisary do oněch krajín za účely propagačními, a lid byl tam již jak náleží nakažen. Mělo se za to, že nepořádky v Číně by upoutaly pozornost Japonska, a kdyby se podařilo vyvolati výtržnosti ve státech Šanu a v Siamu, byli by tím Francouzi i Angličané značně zaměstnáni. Současně pak měla vypuknouti revoluce v Indii. Tak byli by Angličané odříznuti a odděleni od pomoci zvenčí. Přípravné práce měli vykonati domorodí předáci, a Němci měli se objeviti na obzoru teprve tehdy, když již vše bylo hotovo, a očekávaný okamžik naštěl. Němci měli nejen podnik řídití, nýbrž též aktivně bojů se zúčastniti za pomoci indických revolucionářů.

„Za tím účelem vypravil jsem se se Sanyalem a jistým Boehmem (Němec) do Bangkoku; bylo mi řečeno, že jistý počet lidí již tam byl poslán.... Hned po přitjezdu chtěli jsme je tam vyhledati; jakmile bychom se byli shromáždili, hodlali jsme odebrati se směrem k Nepálu a hranicím Šanu; to mělo se státi za vedení Boehma a ostatních Němců, kteří vyzbrojení a zásobeni již před tím sem dorazili. Ohledně zbraní a munice řekl mně Sanyal, že jedna loď s nákladem střeliva byla již do Bangkoku poslána. On sám však nevěděl odkud. Později jsem zaslechl Boehma s jistým svým přítelem Sterneckem si vyprávěti, jako by ona loď se střelivem byla v Manile. Zcela zřetelně jsem zaslechl, že loď ta již tam přistála. Na to nějaký Gokul Singh, příslušník revoluční strany, který jako kurýr jezdil mezi Manilou a Bangkokem, a s nímž já se setkal ve Swatowé na cestě do Bangkoku, mně skutečně sdělil, že přistál v Bangkoku parník s municí, a udal mně též přesný počet zbraní a munice — nepamatuji se již na podrobnosti, ale vím, že pušek, revolverů a maximových pušek vyloděno bylo asi 60.000 kusů.“

Chatterji vyplul ze San Franciska do Manily asi dne 23. května 1915 a koncem června navštívil Bangkok ve společnosti Jodh Singha; tento spoluvinník udal, že pověřen byl daným mu úkolem v Berlíně. Pravil, že byl též u audience u císaře v záležitostech revolučních. Jeho zvláštním úkolem bylo prostředkovati mezi Němci a indickými revolucionáři.

Úřady Spojených států předložily porotě průkazní materiál, vztahující se k tomuto komplotu, načež pohnání před soud G. H. Jacobsen, Kurt von Reiszwitz, A. H. Wehde, G. P. Boehm, H. L. Gupta, Jodh Singh, J. N. Sanyal, C. K. Chakraberty a jistý Scholz, známý též pode jménem Sterneck. Tito obžalováni pro zločin „komplotu za účelem vojenského podniku proti celistvosti území a dominií krále Velké Británie, Irska a císaře indického“.

Zaloba rozvádí činnost zmíněných pachatelů následovně:

Kurt von Reiszwitz (německý generální konsul v Chicagu) dal Vilémovi Wilmsovi v Chicagu (asi 6. května 1915) šek na 20.000 dolarů znějící, jichž mělo býti použito ku svedení svrchu uvedených osob, k rozničení revoluce. Kurt von Reiszwitz dal vyplatiti kolem

30. června 1915 v Chicagu Albertu H. Wehdemu 20.000 dolarů, aby těmito penězi podplatil obžalované a podnikl je k revoluci.

Řečený Kurt von Reiszwitz dal vyplatiti v Chicagu, asi dne 7. května 1915, jistému Jiřímu Pavlovi Boehmovi 1500 dolarů jakožto cestovné na plavbu do Indie za účely revolučními.

Během vyšetřování v Chicagu vypovídal Jodh Singh — který zúčastnil se výpravy do Siamu — ohledně své schůzky s indickými vůdci v Berlíně, mezi nimiž byl též Har Dyal, následovně:

„Měl jste nějakou rozmluvu s Har Dyalem před odjezdem svým z Berlína do Ameriky?“ — „Ano, byl mně dán rozkaz, odebrati se do San Franciska, pomoci tu revolučnímu hnutí a setkati se s Indem, panem H. L. Guptou.“

„Bylo tehdy řečeno něco ohledně finanční podpory hnutí „Ghadr“ (revolučního)?“ — „Bylo především ujednáno, že německá vláda vynaloží vše na počáteční agitaci, i peníze že dá, a vůbec, že všemožně se vynasnaží, aby vypukla v Indii revoluce, při čemž Indové dle možnosti měli spolupůsobiti...“

„Kolik peněz jste obdržel před odjezdem z Berlína?“ — „Jeden tisíc marek.“

Jodh Singh navštívil německého generálního konsula v Chicagu, načež odejel do San Franciska, kdež se sešel s jistým Indem jménem Ram Chandra, vydavatelem to listu „Ghadr“; měl s ním několik rozmluv. Při vyšetřování položil vyšetřující soudce obviněnému tyto otázky:

„O čem jste mluvili při zmíněných rozmluvách?“ — „Sdělil jsem mu, co řekl Har Dyal v Berlíně, že totiž německá vláda jest ochotna pomoci nám finančně i vojenskými kontingenty, které rozvinou čilou agitací a svrhnou vládu britskou v Indii, a že on (Ram Chandra) má vybrati zkušené lidi ze všech dílů světa, kteří by shromáždili zahraniční Indy, a pak je poslali domů agitovati.“

„Kolik dostal jste od německého konsula v San Francisku?“ — „880.000 dolarů.“

Ze San Franciska odebral se Jodh Singh do Manily. O událostech tamějších vypověděl na otázky takto:

„Mluvil jste v Manile s panem Boehmem?“ — „Ano.“

„Nemluvili jste o koupi zbraní a střeliva?“ — „Pravil, že koupí zbraně a střelivo u německé firmy v Manile a že najme loď k dopravě zboží do Bangkoku.“

Vilém Wilms byl vyšetřován následovně:

„Měl jste nějaká jednání s baronem von Reiszwitzem v květnu 1915?“ — „V prvé polovici toho měsíce požádal mne baron von Reiszwitz, abych mu učinil osobní laskavost a převedl ze své banky sumu 20.000 dolarů na Ferdinanda Hotze. Baron von Reiszwitz dal mně tehdy podepsaný šek... a žádal mne, abych šeky (každý na 10.000 dolarů) Ferdinandu Hotzovi, svědčící, odevzdal. Učinil jsem tak dne 17. května.“

„Kdy potom mluvil jste s baronem von Reiszwitzem ohledně Wehdeho a peněžité podpory?“ — „Dne 30. června odpoledne —

bylo to nedlouho před koncem úředních hodin v bankách — telefonoval mně baron von Reisswitz, mohl-li bych jej ve věci velmi důležité bezodkladně navštívit; jedná prý se o transakci peněžní, kterou on sám vzhledem k pokročilé době nemůže provést, kterou však já snáze mohl bych pomocí některé banky vyřídit. Hned na to sám mne navštívil a sdělil, že obdržel rozkaz, poukázati do Manily telegraficky 20.000 dolarů.“ —

„Pravíte, že obdržel rozkaz — od koho?“ — „Z Washingtonu, tak aspoň řekl.“ —

Policejní úředník (stoupenec neutrálního sdružení) detektivní kanceláře v New-York City vydal toto svědectví:

„Co bylo předmětem vašeho prvního rozhovoru s Guptou?“ — „Tázel jsem se ho, setkal-li se se setníkem von Papenem; odpověděl, že ano, a sice pět- až šestkrát. Když jsem se tázel, jaký byl výsledek těchto jednání, sdělil mně, že von Papen dal mu 15.000 až 16.000 dolarů.“

„Co vám řekl ohledně toho, na co ty peníze dostal?“ — „Pravil, že měl odebrati se do Indie a agitovati tam pro revoluci; dále se zmínil, že von Papen ho ujišťoval, že dostanou zbraně z Číny a Japonska, a že von Papen sám mu přislíbil, že zašle munici a zbraně ze Spojených států přes Jižní moře.“

Jacobsen, Wehde, Boehm a Gupta uznáni byli vinnými dne 20. října 1917 ze zločinu „komplotu a porušení neutrality Spojených států“. Ohledně prvního zločinu, jim za vinu kladeného, byli prve uvedeni tři obžalováni odsouzeni každý k žaláři v trvání dvou let, kterýžto trest měli si odpykati v káznici v Leavenworthu (Kansas) a mimo to k pokutě 10.000 dolarů. Ohledně druhého bodu obžaloby vynesl rozsudek na tři léta žaláře a 3000 dolarů pokuty. Gupta byl potrestán 18 měsíci těžkého žaláře a pokutou 100 dolarů.

V. Společná práce s irskými revolucionáři v Americe.

Revolučním hnutím v Irsku, Indii a Egyptě doufalo Německo ochromiti vojenskou zdatnost Anglie; při provádění těchto plánů, pomocí svých diplomatických zástupců ve Spojených státech, obracela se vláda německá též na zdejší irské revolucionáře a hleděla je získati. Ve spisech setníka von Papena v německé vojenské informační kanceláři v ulici Wall Street čis. 60 (v Novém Yorku) nalezeny listiny, jichž obsah dosvědčuje, v jakém vztahu byli Němci k onomu hnutí irskému, jež tak nešťastně dopadlo pro Sira Rogera Casementa a ostatní irské vůdce.

Níže uvedené zprávy týkají se dodávek, zaslanych ze Spojených států revolucionářům:

„Nový York, dne 8. dubna 1916.

Jeho Excelenci císařskému vyslanci hraběti Bernstorffovi ve Washingtoně.

Dovolujeme si sděliti tímto následující zprávu našeho důvěrníka John Devoye: „Dopis, nesoucí datum dne 22. března, byl

zdržen censorem; dá se souditi, že první posel s nabídkou, poslati zásoby, šťastně dorazil, a že kabelogram byl zadržen... John Devoy žádá dále o doručení následující zprávy Siru R. Casementovi: „Nyní nemožno psáti. Všechny peníze jsem poslal domů... Pro případ, že by byl Sir Roger nemocen nebo nepřítomen, žádal J. D., aby byla zpráva ta doručena Johnu Montiethovi.

„Vojenská informační kancelář.“

„V Novém Yorku, dne 10. dubna 1916.

Jeho Excelenci císařskému vyslanci hraběti Bernstorffovi ve Washingtoně.

John Devoy zaplatil zde 500 dolarů se žádostí, aby byly peníze tyto telegraficky poukázány Siru R. Casementovi.

„Vojenská informační kancelář.“

„Vojenská informační kancelář“ sděluje hraběti Bernstorffovi toto:

„V Novém Yorku, dne 15. dubna 1916.

Jako přílohu zasiláme Vám tímto zprávu, již kancelář naše obdržela od Johna Devoye se žádostí, abyste vše další zařídili. Důležitější body zmíněné zprávy byly Vám již dnes sděleny telegraficky (viz opis).“

Daniel F. Cohalan, soudce při nejvyšším soudě ve státě Novém Yorku, zaslal hraběti von Bernstorffovi následující informace ohledně irských revolucionářů:

„(Číslo 335-16. — Ganz geheim [přísně tajné]).

V Novém Yorku, dne 17. dubna 1916.

Jeho Excelenci hraběti von Bernstorffovi, císařskému vyslanci, ve Washingtoně.

Soudce Cohalan žádá Vás o dodání těchto informací:

„Revoluce v Irsku může míti výsledek jen tehdy, bude-li podporována Německem, jinak bude Anglii určitě potlačena, byť i po krutých bojích. Proto jest pomoc nutna. Takovou pomocí byly by hlavně vzdušné útoky na Anglii a napadení anglického loďstva současně s vypuknutím revoluce; potom bylo by žádoucí vyloditi v Irsku ozbrojené čety, zbraně a munici, a snad též důstojníky, pomocí Zeppelinů. Tím bylo by možno uzavřiti irské přístavy oproti Anglii, vybudovati na irském pobřeží stanice pro podmořské čluny a znemožniti dovoz potravin do Anglie. Tak mohl by zdárný výsledek revoluce rozhodnouti celou válku.“

Žádá, aby telegram tohoto znění byl zaslán do Berlína.

5132, 8167, 0230.“

Že někteří Irčané ve Spojených státech pomáhali při detailním propracování revolučních plánů pro Irsko, jasné vychází na jevo z tohoto telegramu, jenž měl býti „Vojenskou informační kancelář“ sdělen Berlínu:

„Iřčané žádají telegrafovat do Berlína. Zbraně rozhodně nesmí býti dodány před nedělí dne 23., neboť nebude možno ihned po složení zboží to propašovati. Tato okolnost jest velmi důležitá. Oddíly vojska, třebaš i nečetného, musí bezodkladně následovati. Posel přinese zevrubnou zprávu.

Skal.“

VI. Propagování zájmů Německa.

Němečtí propagátoři ve Spojených státech snažili se dokázati spravedlivost věci Německa a vřelé přátelství a náklonnost Němců k Američanům; druhým cílem bylo dosáhnouti u kongresu zákazu vývozu munice pro spojence. (Německo však poslalo své nákupní agenty do Spojených států, aby zde nakoupili válečné potřeby; tito zakoupili si celé paroplavební společnosti a najali množství lodí k převážení nakoupeného válečného materiálu pro Německo.) Další úkolem agitátorů bylo sesilovati hnutí pacifistické, a to hlavně poučováním o zlobnosti a svévolnosti války. Snažili se vyvolati spory mezi Amerikou a spojenci, zejména Anglií a Japonskem. Tato houževnatost německých náhončích šla tak daleko, že Pavel Koenig pokusil se krivopřísežnou výpovědí opatřiti důkaz, že z Nového Yorku dodávány jsou britským válečným lodím zásoby potravin.

Vyslanec von Bernstorff zúčastnil se přímo a činně při zjednávání takových lidí, kteří byli ochotni pomoci tím, že poskytlí své služby jako náhončí k děláni přátelské nálady Německu. Jeho vzdání na tento účel odhalují nám potvrzenky o příjmu peněz za dobu kratší než jeden měsíc:

„Harvardský club, čís. 27, 44. ulice, záp. část.

V Novém Yorku, dne 11. dubna 1915.

Ctěný pane hrabě Bernstorff!

Od posledního mého dopisu obdržel jsem poštou Vaši pokůzku na 1000 dolarů cestovních útrat, začež srdečně děkuji....

Edwin Emerson.“

„V Novém Yorku, dne 19. dubna 1915.

Potvrzuji tímto příjem 3000 dolarů německému vyslanectví ve Washingtoně; peníze ty určeny na informační cestu slečny Ray Beveridgeové.

H. A. Boas.“

„Ve Washingtoně, dne 21. dubna 1915.

Potvrzuji příjem 5000 dolarů (pět tisíc dolarů), které zaslány císařským německým vyslanectvím ve Washingtoně za účely propagačními.

James F. J. Archibald.“

Emerson a Archibald jsou spisovatelé, H. A. Boas byl úředníkem při „Hambursko-americké paroplavební společnosti“.

„V Novém Yorku, dne 22. dubna 1915.

Potvrzuji příjem 5100 (pět tisíc jedno sto dolarů), jež jsem obdržel od německého vyslanectví ve Washingtoně za propagační práce.

Albert.“

„Marcus Braun, vydavatel listů „Fair Play“.

V Novém Yorku, dne 20. dubna 1915.

Jeho Excelenci hraběti von Bernstorffovi při německém vyslanectví ve Washingtoně.

Vaše Excelenci!

Dovolují si potvrditi tímto příjem Vašeho ctěného dopisu ze dne 16. t. m. i s připojeným šekem na 1000 dolarů atd....

Marcus Braun.“

Šeky a potvrzenky na různé obnosy ukazují, že vyslanec von Bernstorff financoval též list „Fair Play“, vydávaný Markem Braunem v duchu Německu obzvláště příznivém, a že zaplatil listu tomu 10.000 dolarů.

Hned po vypuknutí války začal se vydávati zcela nový list pod názvem „Bull“, který řízen byl podobným směrem jako předešlý a jehož vydávání pro bouřlivý tón psaní bylo vládou Spojených států zastaveno. Vydavatel listu Jeremiáš O'Leary byl placen Franzem v. Rintelem, jak přísežně dosvědčuje jeden z lidí, které si zvolil za nástroj; také od jiných agentů německých bral úplatky.

Podobnou politiku provozoval list „The Fatherland“, založený Jiřím Sylvestrem Viereckem, na počátku války, a financovaný německou vládou. List ten na jedné straně hlásal, že učí „pravému amerikanismu“ a vystavoval na odív své vlastenectví a věrnost vládě a americkým zásadám, na druhé straně však bez ustání napadal presidenta a jiné veřejně působící muže, při čemž důrazně žádal provozování takové politiky, která by učinila Spojené státy spojencem Německa. Obsah dopisu vydavatele listu dru Bedřichu F. Albertovi, německému to agentu ve Spojených státech, odhaluje tento pravý účel listu. Budiž tuto uveden:

„Kancelář Jiřiho Sylvestra Vierecka
v Novém Yorku, Broadway čís. 1123.

Dne 29. června 1915.

Ctěný pane dre Alberte!

Přemýšlím-li o věci, přicházím k náhledu, že paní R. nehodí se za sprostředkovatelku, poněvadž ani svých vlastních peněžních záležitostí sama si neobstarává. Musí-li již to býti žena, pak paní G., matka přítelkyně naší paní L., hodí se k tomu daleko lépe.

Ostatně nevím, proč by nemohl každý měsíc obstarávatí plat ten právě jako i ostatní platy paní Meyer. Je-li tu nějaká překážka, pak bych navrhol, aby výplata dala se k rukou mého osobního přítele a právního zástupce pana Ely Simpsona, jehož postavení, jakožto mého právního přítele, vylučuje každé vyšetřování.

Tento měsíc obdržel jsem již částku 250 dolarů; příkládám výkaz pro měsíc červen na 1500 dolarů, pro něž si pošlu svého ta-

Jemnfka. Posílám dopis tento po chlapci; nechci používatí pošty z pochopitelných příčin.

Se srdečným pozdravem. Vám oddaný

G. S. Viereck."

V dopise jako příloha nachází se tento výkaz:

„Dne 29. června 1915:

na měsíc červen	1750 dolarů,
z toho jsem obdržel	250 dolarů,
zůstává nedoplatek	1500 dolarů.“

Německá vláda vydržovala na tichomořském pobřeží nejméně jeden takový periodický list, jakým byl „The American Independent“, řízený t. zv. „American Independence Union“ (t. j. „Americký svaz neodvislosti“. Pozn. překl.); tento svaz byl odvětvím „Americké conference o zákazu vývozu v Chicagu“ („The American Embargo Conference of Chicago“). Vydavatel A. D. Bauer sám prohlásil, že dostával od německého generálního konsula Františka Boppa 1500 dolarů měsíčně, a že platy ty vyřizoval hotově poručík von Brincken z konsulátu.

Publikace, vydržované ve Spojených státech německou vládou, aneb aspoň jí podporované, sledovaly povšechně tyto cíle: Přijetí kongresem zákona o zákazu cestování Američanů na lodích válčících stran, zákaz vývozu munice, vládní zákaz poskytovatí zápůjčky spojeným mocnostem a bojkotování bank; jež tyto zprostředkovaly, způsobiti porážku Wilsonovu při volbách roku 1916, jakož i porážku těch senátorů a poslanců, kteří nehlasovali pro návrhy příznivé vládě Německé; propagování snah mírumilovných, jež by se projevovaly tím, že by Spojené státy nechránili životů a majetku svých občanů proti útokům německým. — Tak zostuzovali Němci systematicky vládu Spojených států a muže v popředí stojící.

Korespondence a šeky dokazují, že rakouské vyslanectví vyplácelo podpory několika denním listům v různých jazycích, vycházejícím, zejména publikacím polským, rumunským a uherským.

Německý válečný úřad řídil prostřednictvím vyslance von Bernstorffa a rakouského generálního konsula von Nubera v Novém Yorku americkou filmovou společnost („The American Correspondence Film Company“), jejíž účelem bylo dodávati německé válečné filmy biografům ve Spojených státech. Tyto německé filmy byly, jak patrně, značně rozšířeny, neboť tajemník Zimmermann telegrafoval von Bernstorffovi: „Filmy kolují ve všech velkých městech;“ podobně telegrafoval též baron Burian, zahraniční ministr rakousko-uherský, předsedovi filmové společnosti: „Zašlete filmy, jichž už nepotřebujete ve Spojených státech, do Číny a do Siamu.“

VII. Finance německých agentů.

Diplomatický sbor německý ve Spojených státech měl po ruce dosti peněz ku provádění svých záměrů. Pan Bedřich A. Borgemeister, důvěrný to rádce dra Alberta a agent německého vysla-

nectví, informoval nás v hlavních rysech o tomto německém financování. V prohlášení ze dne 11.—13. srpna 1917 ve Fort Oglethorpu (stát Georgia) před státním úřadem udal, že jistá americká banka dala do oběhu počátkem dubna 1915 úhrnem za 7,000.000 dolarů krátkodobých pokladničních poukázek německých. Na to byl tázán:

„Co se stalo s těmi 7,000.000 dolarů?“ — „Bylo jich použito k nákupu surovin, materiálu, potravin a lodí, a zbytek vrácen německému vyslanectví ve Washingtoně.“

„To znamená J. von Bernstorffovi?“ — „Ano.“

„Kolik činil ten zbytek, víte-li se přesně pamatovati?“ — „Asi 4,000.000 dolarů, nebo snad o něco více.“

„Do jaké celkové výše stouply transakce vaší kanceláře před zmíněnou dubnovou (1915) zápůjčkou?“ — „Asi do výše 5,000.000 dolarů.“

„Těchto 5,000.000 dolarů jest tedy úhrnná suma finančních obrátů vaší kanceláře mimo sumu 7,000.000 dolarů dubnové půjčky?“ — „Ano. Vzpomínám si, že to bylo asi čtyři až pět milionů dolarů.“ —

„Prodejem jednorozčních dlužních úpisů německého císařství získáno 3,600.000 dolarů, které vyplaceny na účet dra Alberta.“

Na jiném místě pravil Borgemeister:

„Dostávali jsme potřebné peníze kdykoliv, a to prostřednictvím německých korespondentů „Německé banky“.“

„Vedle peněz, jež opatřeny byly prodejem dlužních úpisů, měli jsme k dispozici u jedné novoyorské banky 300.000 dolarů, u jiné 400.000 dolarů, a různé jiné banky americké poskytovaly nám zápůjčky. Dr. Albert měl u různých bank vkladů úhrnem od 1,000.000 až 5,000.000 dolarů.“

Ku konci výslechu položeny Borgemeisterovi tyto otázky:

„Kolik peněz přibližně prošlo Albertovou kanceláří — dle vaší nejlepší paměti — během času, kdy jste s ním byl ve spojení, až do doby, kdy jste úřad opustil, tedy roky 1915 až 1916?“ — „Myslím, že asi 15 až 20 milionů.“

Na to přikročeno k vyšetřování toho, jakým způsobem opatřil si von Papen peněžní prostředky k tak dalekosáhlým plánům:

„Na koho se obracel von Papen, když potřeboval peníze?“ —

„Mám za to, že na vyslance. My pak jsme dostali rozkaz, dáti mu potřebné fondy k dispozici...“

„Na čí rozkaz přenášel jste vy a Heynen sumy z účtu H. F. Alberta na účet von Papena?“ — „Jenom na rozkaz dra Alberta, nebo na rozkaz vyslanectví, schválený drem Albertem...“

„Co je vám známo o platech kanceláře dra Alberta kanceláři von Papenově?“ — „Byly to velké sumy. Vyslanec nám nařídil výplatu obstaratí anebo podržeti určitou sumu pro von Papena, a tento buď sám nebo svým zástupcem, jímž byl von Igel, peníze si vyzvedl a příjem potvrdil.“

Na to udal Borgemeister, že značné sumy vypláceny byly von Papenovi a Boy-Edovi:

„Jak máme rozuměti výrazu „značné“ sumy?“ — „Mním tím dosti velké sumy. Chci tím říci, že platy během onoho času dosáhly

snad výše jednoho milionu. Dlužno mítí na paměti, že měli jsme ještě jiné fondy k použití, nikoliv snad jenom zmíněných 7,000.000 dolarů.“

„Myslíte, že von Papenovi bylo vyplaceno v době od 1. dubna až do první poloviny června 1915 včetně, úhrnem asi 1,000.000 dolarů?“ — „Dle mého náhledu — ano.“

„Jaké sumy peněžní byly převedeny z účtů H. F. Alberta u různých bank na von Papena, pomocí šeků vámi neb Heynenem podepsaných?“ — „Byla to celkem značná suma.“

„Znamená to snad, že převyšovala suma ta jeden milion?“

„Ano, mám za to, že to byla suma jeden až dva miliony.“

Setník von Papen obdržel též peníze, jež složilo přímo německé vyslanectví na jeho účet v jedné bance ve Washingtoně. —

ÚK PrF MU Brno



Vláda Spojených států amerických učinila vše možné, aby válka skončena byla co nejrychleji. Nyní po uzavření příměří jediným přáním amerického lidu a jeho vlády jest, aby co nejdříve byl zajištěn trvalý mír a taková budoucnost zaručena každému národu, v níž by se mohl svobodně a nerušeně vyvíjet k svému nejvyššímu poslání. Proto americká vládní informační kancelář vydává tuto publikaci. V zájmu všeobecném jest zapotřebí, aby lid a snahy amerického národa poznány byly vším lidem, všemi národy. Amerika dala vše, co bylo od ní žádáno, nechce pro sebe nic jiného, než aby ideály, za které bojovala, sloužily za podklad organizaci nových států. Na lásce, pravdě, práci a sebeobětování budiž založena budoucnost každého národa.

Za americkou vládní informační kancelář:]

kapitán Emanuel E. Voska.

REV15

SEMINÁR
Hist.-práv.



KOŠOVYNA
oddělení